

EJTŐERNYŐSÖK ÉS LÉGI GYALOGSÁG

AZ 1914—18-AS VILÁGHÁBORÚBAN — az óriási méretű anyagcsaták ellenére — a küzdő felek egyike sem tudott katonai értelemben vett X. Y. döntést kierőszakolni.

Ennek oka főleg az volt, hogy az anyagot — a hadviselésben szereplő holt erőket — a védő sokkal jobban tudta felhasználni harcában, mint a támadó. Az arcvonalak megmerevedtek és összefüggő acél- és betonvonalakká váltak. Ezekon a vonalakon a támadó csak áttörés útján juthatott volna keresztül. A világháborúban mindkét fél részéről indítottak is egészen hatalmas méretű áttörési csatákat, azoknak azonban végeredményben döntő sikerük soha sem volt, mert a támadó fél élő erői a védő anyagának leküzdése közben annyira felmorzsolódtak, hogy az áttörést befejezni és a kezdetben elért sikereket kiaknázni nem tudta.

Amikor tehát a világháborúban gazdasági és politikai okok miatt a döntés bekövetkezett, a katona a jövő háborújára való felkészüléséhez a világháború tapasztalataiból csak negatív adatokat meríthetett. Miután pedig a hadvezér kötelessége azokat a lehetőségeket felderíteni és alkalmazni, amelyek a háborúban katonai, vagyis fegyveres döntést hozhatnak, rendszeres kutatás és elméleti tanulmányozás indult meg az összefüggő arcvonalak elleni fegyveres döntés módszereinek megtalálására. Ennek a munkának eredménye teljes egészében az 1939-ben megindult újabb háborúban mutatkozott meg.

A mai elért eredményekből megállapíthatjuk, hogy a kutatás során a megoldás lehetősége két irányban mutatkozott: 1. Az élő erő és anyag viszonyát, a támadó részén, az anyag mennyiségének és minőségének fejlesztésével a védőével egyensúlyba hozni; 2. az ellenség hátában mutatkozó ú. n. „puhapont” elérése — esetleg az arcból meginduló, áttörést célzó támadással egyidejűleg, — amivel az arctámadás ütemét is meg lehet gyorsítani.

Az első lehetőség, a repülő erők, a harckocsik és általában a páncélos erők hatalmas méretű mennyiségi és minőségi fejlesztésével, továbbá új harceszközök — lángszóró, különleges robbantó anyagok — bevezetésével, végül a támadás új módszereinek (rohamjárőrök) alkalmazásával a most folyó háborúban mondhatni tökéletes megoldást nyert. A második lehetőség megvalósításának útja a harmadik dimenzió: a levegő, eszköze: a levegőt motorikus úton meghódító repülőgép, végrehajtója az ejtőernyővel felszerelt, vagy repülőgépen szállított ember volt. A két említett módszer, illetve elmélet gyakorlati megvalósítása hozta a jelenleg folyó háborúban azt az eredményt, hogy a történelemben először 1940 tavaszán nyugaton, azután 1941-ben keleten a német haderő teljes — hadászati értelemben sikeres — áttörést hajthatott végre.

Míg az előző világháborúból a védelem került ki győztesen mint harcmód, a jelenleg folyó háborúban a támadás mutatkozott fölényesen erősebbnek. Ha a jelenleg folyó háború eseményeit vizsgáljuk, a két új módszer tükrében mégis azt fogjuk látni, hogy az elsőnek (repülőerők, páncélos erők tömeges alkalmazása, rohamjárőrök, stb.), tehát a síkon, a föld felszínén mozgó, vagy ezt a mozgást közvetlenül elősegítő eszközöknek még mindig döntőbb a szerepük a hadműveletekben, mint a második megoldás eszközeinek; a harmadik dimenzió kihasználásával végrehajtott „függőleges átkarolás”-nak. Ez röviden annyit jelent, hogy a támadás végrehajtását ma még sokkal inkább jellemzik a páncélos erők tömegei és a rést nyitó rohamjárőrök tevékenységei, mint az ejtőernyős vagy a légi, illetve szállított gyalogság alkalmazása. Kétségtelen, hogy igen sok esetben az ejtőernyős egységek alkalmazása rendkívül megkönnyítette és meggyorsította a támadás előrehaladását, de eddig

még — egy eset, Kréta kivételével — a harcok súlyát mindig a föld felszínén mozgó erők viselték és azok eredményében is az oroslánrész öket illette.

Nem volna azonban célszerű ebből a valóságból olyan következtetésre jutni, mely szerint a függőleges átkarolást a továbbiakban — és a jövőre nézve is — csak mellékes és mindenkor csak a földön folyó hadműveletek kiegészítő részletselekményének kell tekinteni. Sokkal valószínűbb, hogy a függőleges átkarolás eszközeinek tökéletesedése után, egyre nagyobb és fontosabb szerepet fog játszani a hadműveletek során, sőt a döntés elérésében is egyre nagyobb része lesz. Ezt a feltevést a történelem tanulsága és a technika fejlődési irányai igazolják.

Csaknem minden háborúnak megvolt eddig a döntő harci eszköze. Ez a döntő harceszköz pedig már mindig az előző háborúban ismeretes és használt volt, csak kevésbé tökéletes formában vagy nem teljesen jellegzetességének megfelelő mérvben. Így a repülő és páncélos erők is komoly szerepet játszottak már az 1914—18-as világháborúban, mégsem volt döntő jelentőségük.

Ma pedig ezek döntik el az ütközeteket és csatákat, talán végül a háborút is. Éppen ezért valószínű, hogy, ha ezek ez eszközök hozzá is meg még a jövő háborújában is a döntést, a siker nem lesz olyan átütő és az eredmény nem lesz gyors. Hiszen a háború befejeztével minden állam hadvezetőségének becsületbeli kötelessége lesz az állam létével szemben, hogy ezeknek az eszközöknek az „ellenszerét“ tökéletes alakban megtalálja és a jövő háborúját ezeknek birtokában kezdje meg. Vagyis az elhárítás igyekezni fog minden eszközzel utolérni fejlődésében a támadás mai eszközeit. Erre a technika mai állása szerint meg is van a lehetőség. Kérdés azonban, áll-e olyan színvonalon a technika, hogy a függőleges átkarolás lehetőségeit kiküszöbölje? Ma nyugodtan „nem“-mel felelhetünk. És ha a jövőben fejlődne is az elhárítás technikája ezen a téren, nem valószínű, hogy utolérheti a függőleges átkarolás már meglévő technikai eszközeinek még további fejlődését.

Amikor tehát az ejtőernyős csapat és légi gyalogság kérdéseivel, mint a függőleges átkarolás eszközeivel foglalkozunk, a jelen eseményeinek számbavétele mellett mindig a jövőbe kell vetni pillantásunkat, mint olyan eszközökre, amelyeknek minden adottságuk megvan arra, hogy a jövő háborújában egyre inkább döntő szerepet játsszanak.

Az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság alkalmazására éppen úgy nincsenek minden helyzetben érvényesnek és egyedül üdvözítőnek tekinthető szabályok, mint bármely más fegyvernemnél. Az alkalmazás elveit csak általánosságban, főleg e csapatok jellegzetességének kihangsúlyozásával lehet meghatározni. Ezek a jellegzetességek az ejtőernyős és szállított csapatoknál nagyrészt azonosak, de a kettő között lényegi eltérések is mutatkoznak.

Mindkét csapat jellemzői:

1. A csapatok harcbevétési lehetősége nem függ a földi arcvonalaktól. A levegőbeli, csaknem korlátlan mozgás megengedi, hogy ejtőernyős csapatok akár közvetlenül, akár mélyen az arc vonal mögött szálljanak le. Ebben a tekintetben csak a repülőgép technikai adottsága szab határt, mert a repülőgépek hatósugara, az elvihető üzemanyag mennyiségétől függően korlátozott. Eddig azonban nem fordult elő olyan eset, hogy az ejtőernyősök harcászatiilag megfelelő alkalmazását a repülőgép hatósugara korlátozta volna, mert az ilyen csapatok egyéb jellegzetességük folytán amúgy sem működhetnek túlságosan mélyen az ellenséges arcvonalak mögött.

2. Az ejtőernyős csapat és szállított gyalogság az ellenség hátában a saját földi erőktől elszigetelten, csak saját eszközeire támaszkodva vívja meg harcának nagyobb és súlyosabbik részét, s csak a harc nagyobb

részének megvívása után számíthat testvér fegyvernemüknek, a páncélos csapatoknak beérkezésére.

3. Az ejtőernyősök felszerelése éppen a szállító repülőgépek korlátozott teherbírása folytán tüzerőben gyengébb, mint a földi csapatoké, így az ejtőernyős harcában nem számíthat tüzérségi támogatásra. Éppen ezért egyrészt az ejtőernyős egyéni fegyverzetének kell nagy hatásúnak lennie (önműködő fegyverek), másrészt erkölcsi fölényrel kell az anyagi alárendeltséget kiegyensúlyozni.

4. Harcban levő ejtőernyősökhöz anyagutánpótlás (lőszer, élelem) csak nagy nehézségekkel történhet. Ezért meg kell elégedniük legtöbbször azzal, amit magukkal visznek, vagy harc közben zsákmányolnak.

5. A tömegben megjelenő és nagy teherbírásuk folytán kevésbé mozgékony szállító repülőgépek mindig kiváló csemegéi lesznek az ellenséges vadászpilótáknak. Ezek elleni védettségüket főleg a kísérelő saját vadászrepülőgépek adják meg.

6. Az elszigetelt viszonyban legtöbbször ellenséges túlerő ellen vívott harc igen sok veszteséget okoz az ejtőernyős csapatoknál. Ezért mind az ejtőernyős, mind a szállított csapatokhoz az emberanyag kiválogatásának rendkívül nagy fontossága van. Csak tökéletesen egészséges fizikummal bíró, erős lelkű, rettenthetetlen bátorságú és leleményes harcosok alkalmasak erre a — minden eddiginél nehezebb — függőleges átkarolás után vívott harcra. Valóban legszebben kifejezi az ejtőernyős katonával szemben támasztott követelményeket a repülőhalált halt vitéz Bertalan Árpád őrnagy jelmondata: „Az ejtőernyős halálfélelmet és hadifogságot nem ismer.“

Csak az ejtőernyős csapatot jellemzi, hogy bármilyen területen gyorsan ki tud szállni és hogy a meglepetésszerű megjelenést és az ezáltal kiváltott erkölcsi hatást kihasználhatja arra, hogy a kezdeményezést magához ragadja.

Csak a szállított gyalogságot jellemzi, hogy kihelyezéséhez a repülőgép leszállására alkalmas és már biztosított terület szükséges.

Az itt felsorolt jellemző adatok szabják meg az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság alkalmazási elveit. Ezek szerint az ejtőernyős csapatokat az ellenséges arcvonalak mögött levő fontos pontok gyors és rövid ideig tartó kézbevétele, vagy ezeken a pontokon elhelyezett ellenséges csapatok megsemmisítésére alkalmazzuk. A légi gyalogság alkalmazási elve azonos, azonban alkalmazásukra akkor kerül sor, ha egyrészt a kézbeveendő pontnál nagyobb ellenséges ellenhatással kell számolni és ha a pont közelében olyan repülőgépek leszállására alkalmas terület van, amelyet az előzőleg földrebocsátott ejtőernyős csapatok — a szállítógépek beérkezéséig — biztosítani képesek.

Az ellenséges arcvonal mögött mutatkozó ilyen fontos pontok lehetnek:

1. Ellenálló erődök, melyeknek arcból való leküzdése csak igen nagy élő erő- vagy idővesztéssel volna elérhető és amelyek a páncélos erők gyors előremozgását akadályozzák. Sokszor egy ejtőernyős szakasz rövid, de heves harccal elfoglalhat olyan erődöt, melynek tüzeben zászlóaljnak támadása omolhat össze.

2. Fontos közlekedési gócpontok és berendezések, amelyeken ellenséges csapatszállítmányok futnak keresztül, akár előre az arcvonalba, akár az arcvonalból vissza. Ilyen gócpontoknál az ejtőernyős csapatok alkalmazásának célja lehet, hogy az ellenséges forgalmat a közlekedési berendezések elrombolásával vagy harccal megakadályozza, vagy hogy ezzel egyidejűleg a közlekedési berendezések rombolását megakadályozza, hogy a saját előnyomuló gyorscsapatok mozgása folyamatos lehessen.

Könnyen elképzelhető, hogy egy hídnak az ellenség részéről történő lerombolása sokszor napokig mozdulatlanságra kárhóztathatja az egyébként gyorsan előretörő páncélos csapatokat.

3. Ellenséges repülőterek és berendezések. Abból a célból, hogy azokat az ellenséges légi erők a saját harcoló földi és légi erők ellen működési alapul ne használhassák.

Az alkalmazás elveinél említettem, hogy ezeknek a fontos pontoknak csak rövid ideig tartó kézbevitelére alkalmazzuk az ejtőernyős csapatokat. Ez a rövid idő legjellegzetesebb gyengéje az ejtőernyős csapatnak és a légi gyalogságnak is. Az ellenséges arcvonalak mögött ugyanis az ellenségnek módja van az ejtőernyős csapatok vagy légi gyalogság által megszállt pontokra vagy területekre gyorsan a csapatoknál számbelileg lényegesen erősebb és nehéz fegyverekkel, főleg tűzérővel bőségesen felszerelt erőköt összevonni, amelyek előbb-utóbb a legnagyobb halált megvető bátorsággal küzdő ejtőernyős csapatot is megsemmisíthetik. Másrészt az ejtőernyős csapatok harca azért sem tarthat hosszú ideig, mert ellátásuk (lőszer, élelem) csak légi úton történhet, ami viszont az ellenséges vadászvédelem felriasztása után már komoly nehézségekbe ütközik. Az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság harcának ilyen elszigetelt helyzetben csak addig van létjogosultsága, amíg meglepetésszerű megjelenésük, hatalmas (önműködő fegyverekből származó) tűzerőjük és helyzeti előnyük folytán az ellenséges erőkkel szemben helyi fölényben vannak. Amint ez a fölény érezhetően csökken és a saját gyors csapatok beérkezésének reménye valószínűtlen, a további harc csak heroikus önfeláldozás, mert a biztos megsemmisüléshez vezet. Ezt természetesen a vezetésnek kell az ejtőernyős csapatok bevetésénél megfontolnia, mert az ejtőernyős csapatoknak feladatuk fontosságának ismeretében a végsőkig kell harcolniuk. Legyen ugyanis bármily reménytelen a saját páncélos csapatok gyors beérkezése, az utolsó töltényig vívott harc erőköt köt le és ezek az erők hiányoznak majd a páncélos erők támadásának kivédésénél.

Az említett alkalmazási elvek tisztán rámutatnak arra, hogy az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság mint fegyvernem és mint a függőleges átkarolás eszközei ma még egyedül döntő eszköznek nem bizonyulnak, legfeljebb a földi erők által elért döntésben rendkívül hatásosan közreműködnek. De egyedül éppen az előbbieken felsorolt jellegzetességeik miatt nem is tudják helyüket megállni.

Miután az alkalmazási elveket így nagyobb vonásokban ismertettem, nézzük meg, hogyan folyik le a gyakorlatban az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság bevetése és harca.

I. 1940 május 10-én 5 óra 30 perckor a német légi erő hatalmas harci kötelékei súlyos bombatámadást hajtottak végre Rotterdam repülőtere ellen, melynek során a repülőtér épületeit és berendezéseit megrongálták.

A több hullámban támadó bombázó kötelékek utolsó hulláma után néhány perccel már földet értek az első ejtőernyős kötelékek. Földreérésük után minden irányban megkezdték előnyomulásukat és előbb a repülőteret, majd annak közvetlen környékét tisztították meg az ellenséges erőktől. Alighogy ez megtörtént és a repülőtér biztosítottak volt tekinthető, máris megkezdődött a hatalmas Ju-52-es csapatszállítógépek leszállása, amelyekből egymásután szállottak ki a légi gyalogság egységei.

Ezek az események oly gyors egymásutánban peregtek le, hogy Rotterdam helyőrsége még fel sem ocsúdhatott a német bombatámadás rémületéből, máris komoly földi harcok zaja közeledett a város felé.

Az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság további harcáról részletes adataink nincsenek. Csupán a különböző hadijelentések és rádióközlemények utalnak arra, hogy Rotterdam repülőtere többször gazdát cserélt. Valóság azonban, hogy május 13-ika folyamán a német páncélos egységek felvették az összeköttetést ezekkel a csapatokkal.

Meg kell jegyezni még, hogy Rotterdam repülőterének megszállásával egyidejűleg csaknem az összes belgiumi és hollandiai repülőterek hasonló sorsra jutottak.

Mi volt az ejtőernyős csapatok alkalmazásának célja?

A földi harcokba való közvetlen közreműködés nem lehetett, hiszen Rotterdam légvonalban több, mint 100 km távolságra van a holland-német határtól. Bár a támadási terv és a részletcselekmények ismeretének hiányában nehéz pontosan megállapítani, mégis azt hiszem, a valóságot nagyon megközelítem, amikor azt állítom, hogy az ejtőernyős és légi gyalogság alkalmazási célja kettős volt.

A pozitív cél az ellenséges repülőterek kikapcsolása volt, annak megakadályozása céljából, hogy azokat a francia vagy angol légierők egységei, a földi hadműveletekbe való könnyebb és gyorsabb beavatkozás céljából felhasználhassák. Ezt a feladatot az ejtőernyős csapatok — az események mai ismerete szerint — tökéletesen megoldották. Alig volt repülőter Belgiumban vagy Hollandiában, amelyről repülőgép szállhatott volna fel a széles arcvonalon megindult német támadás lendületes előrehaladásának megakadályozására vagy késleltetésére.

A második cél, melyet abszolút katonai szempontból negatívnak is nevezhetnék, az erkölcsi hatás elérése volt. El lehet ugyanis képzelni a holland és belga lakosság hangulatát, amikor az ország minden részéből ellenséges ejtőernyősök leszállását és kemény harcát jelentik. De a határokon felvonult haderőt is mélyen meg kellett hogy rendítse az a tudat, hogy a háta mögött is, nem is tudni hol, nem is tudni milyen erőben, ellenség van. És hogy mind a polgári lakosság, mind a határokon felvonult csapatok értesüljenek az ejtőernyős csapatok leszállásáról, arról éppen a belga, holland, francia és angol rádióállomások gondoskodtak a legbőszégesebben. Jellemző erre az erkölcsi hatásra a valóságos tömeghisztéria, ami sokszor Franciaországban az ejtőernyősök megjelenésének hírére borzalmas pánikot keltett.

Ha pedig most, az alkalmazási célok tisztázása után, a végrehajtást tekintjük, csak egy megállapításunk lehet. A német hadvezetés merészen, de minden körülményt tökéletes rendszerességgel megfontolva rendelte el az ejtőernyős csapatoknak és légi gyalogságnak a többi fegyvernemekkel és egymás között is példás együttműködésben való alkalmazását; a csapatok pedig a legmesszebbmenő önfeláldozással, tökéletesen hajtották végre feladatukat.

Ez az alkalmazás azonban más tanulságokat is mutat. Az ejtőernyős csapatok alkalmazásában a gyengeségi pillanatot (ugrás és földreérés) más erővel kell áthidalni. Példánkban ezt a feladatot, a leszállást közvetlenül megelőző időben, a harci repülőkötelékek vállalták, bombatámadásaikkal, amivel legalább addig az ideig megbénították az ellenséget, amíg az ejtőernyős csapat leszállás után rendezkedett és ezután mint rendkívül küzdőképes és szervezett harcegység kezdte meg harcát.

A másik tanulság, hogy a német hadvezetés nem is számolt az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság hosszabb ideig tartó elkülönített harcával, mert biztos volt benne, — mint ahogy be is következett — hogy a legtávolabb leszállított csapatokat is legfeljebb három napon belül elérik a páncélos egységek. Tehát szigorúan szem előtt tartották a csapatok alkalmazásának egyik fő jellegzetességét, rövid ideig tartó harcra való alkalmasságot.

II. Ugyancsak 1940 május 10-én ejtőernyős vállalkozás keretében foglalták el a németek Lüttich várának legerősebb erődjét az Eben Emaelt. Az összeköttetést másnap május n-én a páncélos erők felvették az ejtőernyősökkel. A vállalkozás részleteiről itt sincsenek bővebb adataink, annál kevésbbé, mert — mint a német hadijelentés közli — az erőd elfoglalása „újszerű támadóeszközök” alkalmazásával történt.

Témakörünk szempontjából azonban a végrehajtás részleteinek nincsen különösebb jelentősége. Az alkalmazás lényege az volt, hogy egy olyan ellenálló pontot kellett gyorsan leküzdeni, amely uralja a Maas-folyó átjáróit és az Albert-esatomát Maestrichtnél. Ezt az erődöt tehát, amely éppen a legfontosabb előnyomulási útvonalakat zárja el a Maas-átjáróknál, sürgősen ki kellett kapcsolni és megnyitni, illetve biztonságossá tenni az áthaladást a páncélos seregtestek részére.

Az ejtőernyős csapat feladata itt is csak kiegészítés volt, közreműködés a páncélos erők harcában.

III. 1940 május 11-én a páncélos seregtestek tervezett előnyomulási útvonalán — Belgiumban és Hollandiában egyaránt — az összes hidakat, melyeknek rombolása a páncélos erők gyors előtörését kéleltethette volna, német ejtőernyős csapatok szállították meg és biztosították a páncélos erők áthaladásáig, illetve más földi erők beérkezéséig.

A három felhozott példával összefoglalóan kimerítettük a német ejtőernyős csapatok összes alkalmazási formáját az 1939. évben megindult háborúban, az 1940. évet bezáróan. A norvégiai és dániai eseményekkel kapcsolatban az ejtőernyősök alkalmazását külön nem tárgyaltam, mert azok lényegileg teljesen azonos körülmények között zajlottak le, mint Nyugaton.

Az 1940. év az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság tekintetében azzal a véleménnyel zárulhatott, hogy nagy tömegű alkalmazásuk ideje még nem érkezett el, de eddigi szereplésük a villámháború gyors ütemének megteremtésében legtöbbször nélkülözhetetlen. Ez a felismerés, bár az ejtőernyősöknek a hadműveletek kezdetén történt sokoldalú alkalmazása és minden helyen való megjelenése meglepetést és megdöbbenést keltett, mégis megnyugtatóig hatott a szigetországi idegekre.

Az angol idegek azonban nem sokáig nyugodhattak. A Balkánon fellángolt háború, majd az azt követő időszakban Krétának a németek részéről történt elfoglalása súlyos megdöbbenést és hatalmas izgalmat váltottak ki az angol lakosságban és hadvezetésben egyaránt. Kréta szigetének elfoglalásában mintha a jövő fenyegető szelét és lehetőségét látták volna. Ezt az óriási kiterjedésű szigetet ugyanis, melynek legkisebb távolsága a már német megszállás alatt állott Görögországtól kerekén 100 km, kizárólag ejtőernyős csapatok és légi gyalogság foglalta el. E hadművelet végrehajtása közben még a német flotta támogatása is csak a legerényesebb keretek között mozdította elő az ejtőernyős csapatok és a légi gyalogság sikereit.

Az első napokban Kréta szigetén leszállóit ejtőernyős csapatok előbb Kanea repülőtérét biztosították, majd erre a repülőtérre tömegesen érkező, légi úton szállított gyalogsággal együtt mind nagyobb és nagyobb területet hódítottak el kemény harcok közben a szigetet védő szövetséges csapatoktól. Kerekén két hét alatt az egész sziget német kézre került.

Anélkül, hogy a német véderő teljesítményének rendkívüliségét kétségbevonni akarnám, fel kell tennem a kérdést, vajjon feljogosítják-e a krétai események a józan szemmel néző és a körülményeket tüzetesen megvizsgáló katonát annak a következtetésnek levonására, hogy elérkezett az idő, amikor az ejtőernyős, vagy légi gyalogság döntheti el csaták vagy háborúk sorsát? Véleményem szerint ilyen következtetés még akkor sem lett volna helytálló, ha a Szovjet elleni háború tényekkel meg nem cáfolta volna azt.

Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy Kréta szigete nem önálló állam, amelynek szervezett védereje és megtervezett területi védelme lett volna. A szigetet védő csapatok több nemzetiségű és több megvert haderő részei voltak, melyek, hogy úgy mondjam, futás közben akartak Krétán kis lélekzethez jutni.

Ezek után megállapítható, hogy, bár a támadó részéről az ejtőernyős csapatok és légi gyalogság alkalmazása az önállóan levegőből vívott háború minden jellegzetességét magában foglalta, az ellenállásnak viszonylag kisebb

ereje és kevésbé szervezett volta folytán a krétai események még nem szolgáltatnak döntő bizonyítékot az ejtőernyős csapatoknak és a légi gyalogságnak a légierő legmesszebbmenő támogatása melletti csata, illetve háború döntő érettségére.

Tagadhatatlan viszont, hogy, mint már tanulmányom elején rámutattam, éppen a krétai események valószínűsítik legjobban azt a feltevést, hogy a jövő háború döntése a „levegőből fog megszületni“. Ehhez azonban a kellő eszközt, a legnehezebb harceszközöket is szállítani tudó repülőgépet még nem konstruálták meg.

A krétai események után, mikor a Szovjet elleni háború megindult, joggal lehetett volna várni, hogy ebben a hadjáratban az ejtőernyősök tömeges alkalmazása fog bekövetkezni. Ez a feltevés teljesen jogosnak látszik, ha tekintetbe vesszük egyrészt a németeknek eddig az ejtőernyősök által elért sikereit, másrészt az oroszoknak az egész világ közvéleményét megremegtető és nyilvánosságra hozott adatait, melyek szerint a bolsevista Oroszországnak egy milliónál több ejtőernyőugrásban kiképzett katonája van.

Ezzel szemben a Keleten folyó háborúban az ejtőernyős csapatok alkalmazása orosz részről néhány propaganda és szabotázs céljából az ellenséges hátországok belsejében ledobott ejtőernyősre szorítkozik, német részről viszont ejtőernyős csapatok alkalmazásáról alig hallottunk.

Orosz részről az ejtőernyősök alkalmazásának e rendkívül szerény keretei igazolni látszanak azt a feltevést, hogy a Szovjetnek az ejtőernyős csapatok szállítására szánt repülőgépei még gyártás alatt voltak a háború kitörésekor, viszont a mindjobban veszélyeztető német támadások következtében a repülőgépnélküli ejtőernyős alakulatokat, mint földi gyalogságot vetették be a földi harcokba a német előretörés megakadályozására. Természetesen éppen olyan valószínű az a feltevés is, hogy az oroszok elleni hadjáratot bevezető — és az első időszakban főleg az orosz repülőterek ellen irányított — német légitámadások, a meglévő ejtőernyős szállító repülőgépek nagy részét a földön semmisítették meg.

Németország esetében azonban egész más a helyzet. Németországnak mind a repülőgépanyag, mind a kiképzett személyzet rendelkezésére állott. Ezt a krétai események igazolták. Hogy mégis tartózkodnak az ejtőernyős csapatok alkalmazásától, annak több oka lehet:

1. Nincsenek olyan célok, amelyek az ejtőernyős csapatok alkalmazását okvetlenül szükségessé tennék.

2. Ismerte az orosz haderő tagjainak brutális bánásmódját a fogságukba eső ellenséges katonákkal, — miután nem okvetlenül szükséges az ejtőernyős csapatok alkalmazása — nem akarnak felesleges veszteségeket szenvedni.

3. Németország a Szovjet „elintézésével“ még nem fejezi be háborúját. Az ezután következő eseményekben még sokkal nagyobb szüksége lesz az ejtőernyősök hatalmas tömegeire, friss erőnlétére és harci kedvére.

Főleg ez az utóbbi ok lehet döntő jelentőségű abban a körülményben, hogy a németek keleten nem alkalmaznak ejtőernyősöket. Németországban sem a politikai, sem a katonai vezetés soha egy pillanatra sem tévesztette szem elől, hogy a főellenség, bármily súlyos harcokat kell is a német haderőnek más arcvonalakon vívnia, mégis csak Anglia. Az Angliával szembeni fegyveres döntés megindításához pedig, azt hiszem nem kell külön kiemelni, minden eddigi alkalmazásuknál nagyobb szükség lesz a német ejtőernyős csapatokra és légi gyalogságra.

Bekövetkezik-e Angliában — a fegyveres döntés elérése érdekében — a német partraszállás vagy nem? Olyan kérdés, melyről ma katonák és polgárok igen sokat vitatkoznak. Ezen a téren véleményt nyilvánítani jóslás lenne. Egy azonban bizonyos: a lehetsége katonai szempontból megvan.

Be kell azonban látni azt, hogy, ha bekövetkezik ez a partraszállás, a döntést nem az ejtőernyős csapatok fogják kivívni, de alkalmazásuk nélkül nem lehet elképzelni.

Mint már említettem, nagyon könnyen elképzelhető, sőt sok jel valószínűsíti azt a lehetőséget, hogy a jövő háborújában mindig több és több rosszat várhatunk a levegőből. És ez a „légből jövő“ rossz mindig nagyobb és nagyobb szerepet fog játszani a földi hadműveletekben bekövetkező döntésnél. Hogy ez valóban bekövetkezhessen, egyedüli feltétele a sokkal nagyobb tömegű és sokkal nagyobb teherbírású repülőgép, tehát a mai kiforrott repülőgéppépítő technikának csak egy nagyon kicsi irányváltoztatása.

BALÁSSY MIKLÓS

FRANCIAORSZÁG 1942 KÜSZÖBÉN

1941 FRANCIAORSZÁG legutóbbi százötvenéves történetének egyik legszomorúbb dátuma. Igaz, hogy a szíriai angol-francia összeütközéstől és a francia partoknak angol bombázásától eltekintve, alig folyt francia vér és a károk távolról sem érték el az 1940. évi 45 napos hadjárat pusztításait. Mégis, míg a fegyverszünetet követő hetekben, sőt hónapokban az ember azt hitte, hogy egy rettenetes, de múló megpróbáltatásról van szó, ma már a franciák kénytelenek belátni, hogy a háború mind súlyosabb formákat ölt, terjedőben van és hogy sokáig fog tartani...

Másfél millió munkabíró ember, akire a nemzetgazdaság felépítésében múlhatatlan szükség volna, még mindig hadifogságban él. Igaz, hogy az első világháború veteránjai, családfők, kiknek négy kiskorú gyermekük van, a súlyos sebesültek és betegek hazakerültek, s ez sem lebecsülendő eredmény. De most már a 18 hónapon túl nyúló hadifogság, mely a nemzetközi jog előírásainak ugyan megfelel, mert hiszen békeszerződés nem jött létre a volt hadviselők között, mind súlyosabban érezteti hatását. S szomorú csüggedés lepi meg magukat a foglyokat is, mikor a Stalagban vagy Oflagban értesülnek arról, hogy odahaza terjed az éhség, a tüzelőhiány, a családban nincs cipő, nincs ruha. S a kettészakadt család hiába várja sorsa jobbrafordulását...

Ez a szomorúság, ez a végleges, szinte kétségbeesett csüggedés volt 1941 alaptónusa s ezen nem segített az sem, hogy a hagyományos francia jókedv is kiütközött hébe-hóba ...

A termelés és fogyasztás helyzete egész Franciaországban hónapról hónapra rosszabbodik. Ezt minden idegen láthatja, akit ügyei bizonyos időközökben az országba szólítanak.

Első helyen az élelmezést kell emlitenünk. Ez a legelső gond, sőt mondhatni, a franciák kilentized részénél az egyetlen. Elannyira, hogy még olyan emberekkel, akik azelőtt nem sokat törődtek a földi javakkal, alig lehet másról beszélni. A vidéki városokban, az „Hôtel de France“ vagy az „Hotel du Commerce“ bejáratánál feltizenegykor és félhatkor kifüggesztett étlap ezerszerte jobban érdekli a kisembert, az „hommé de la rue“-t, mint a rikkancsok rendkívüli újságjai, a Paris Soir harmadik, vagy a Petit Journal ötórai kiadása. Egyik-másik kis vendéglőt, amely tegnap és tegnapelőtt még üres volt, egyszerre különös, tarka társaság lepi el, mert jegy nélküli csirkét vagy halat szolgál ki. Jelentős, nagy esemény az ilyesmi...